

HAYATIM DAN DAMLAYAN ANILAR

ANI

Dr. Halil Hayit



harf

HAYATIMDAN DAMLAYAN ANILAR

DR. HALİL HAYİT



Harf Eğitim Yayıncılığı: 76

Anı: 1

•

Birinci Basım

25 Eylül 2013

•

Sorumlu Müdür

Özlem FİNDİK

•

Yönetim Adresi:

Harf Eğitim Yayıncılığı

Meşrutiyet Mah. Konur Sokak No:39/1 Kızılay-Çankaya-ANKARA

0 312 419 69 13

bilgi@harfegitim.com.tr www.harfegitim.com.tr

•

Baskı Tarihi

25 Eylül 2013

•

Bastılan Matbaanın Adı ve Unvanı

Dumat Ofset

•

Basım Yeri Adres ve Telefon

Bahçekapı Mah. 2477 Sokak No: 6 Şaşmaz - Etimesgut / ANKARA

Telefon : (0312) 278 82 00 pbx

Faks : (0312) 278 82 30

web : dumat@dumat.com.tr

•

Redaksiyon

Özlem FİNDİK

•

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Sarakusta www.sarakusta.com.tr

•

ISBN: 978-605-9969-17-8

İÇİNDEKİLER

SUNUM	9
ÖNSÖZ	11

BİRİNCİ BÖLÜM Dr. HALİL HAYİT

A. ÇOCUKLUĞUM	19
B. BEYAĞAÇ'IN ÖZELLİKLERİ.....	20
C. İLKOKUL YILLARI.....	22
D. KURAN KURSUNA GİDİYORUM.....	24

İKİNCİ BÖLÜM ISPARTA İMAM-HATİP LİSESİ DÖNEMİ

A. İMAM-HATİP OKULUNA GİDİYORUM.....	27
B. İMAM-HATİP OKULUNA KAYDOLUYORUM (1956-1963)	30
C. KAYIT SONRASI DURUM	31
D. EVE ÇIKIYORUM	32
E. HOCALARIMIZ	32
F. İSMİN HÂLLERİ	34
G. MESLEKİ TATBİKAT FAALİYETLERİ	35
H. İMAM-HATİP OKULUNDA OKUMANIN ZOLUKLARI..	36
İ. SOSYAL İLİŞKİLERİM	36
K. GÖNEN İLKÖĞRETMEN OKULU İLE İLİŞKİLER	37
L. BEDİÜZZAMAN ISPARTA'DA	38
M. İLK AÇILAN 7 OKULDAN BİRİ.....	39
N. YAZ TATİLİNDEKİ FAALİYETLERİM	40
O. GENÇLİK YILLARIM	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KONYA YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜSÜ DÖNEMİ
(1963 - 1967)

A. KONYA YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜSÜ	43
B. HOCALARIMIZ	46
C. TALEBE CEMİYETİ BAŞKANLIĞI DÖNEMİM.....	49
D. BAHÇECİLİK KOLU FAALİYETLERİ.....	52
E. BAHÇE DÜZENLEMESİ	53
F. CEVDET SUNAY'IN ZİYARETİ.....	56
G. FARKLI FREKANSLAR	56
H. HÜLLECİ OLAYI.....	56
İ. BİR İLÇEDE İMAM-HATİP LİSESİ AÇILMASI TALEBİ	57
K. BİR ZİYARET VE SONUCU	58
L. KONYALI HAYIRSEVERLER.....	61
M. MEZUNİYET MERASİMİ.....	61
N. SINIF ARKADAŞLARIM	62
O. İZMİR YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜSÜ'NÜN AÇILIŞ MERASİMİ	62
P. BİR ANEKDOT	63

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TOKAT İMAM-HATİP LİSESİ DÖNEMİ
(29.06.1967 - 22.10.1969)

A. MESLEK HAYATIMIN İLK YILLARI	65
B. DERS DAĞITIM PROGRAMI	67
C. KIZ MESLEK LİSESİNDE İKİ HATIRA.....	69
D. RAMAZAN HAZIRLIĞI.....	70
E. İLGİNÇ BİR OLAY	71
F. AMELİYAT OLUYORUM.....	72
G. BİR AYLIK TURNE.....	73
H. SOSYAL FAALİYETLER.....	74
İ. ŞİKAYET KONUSU OLUYOR.....	75
K. HASBİ İNSANLAR.....	75
L. ERKEN TEKLİF	76
M. DÜZCE İMAM-HATİP LİSESİNE MÜDÜR OLUYORUM	76
N. DÜZCE'YE İLK GİDİŞİM.....	77
O. VEDA YEMEĞİ.....	78

BEŞİNCİ BÖLÜM
DÜZCE İMAM-HATİP LİSESİ DÖNEMİ
(17.10.1969 - 19.10.1970)

A. İLK HAFTALAR.....	79
B. KAYMAKAMI ZİYARET	80
C. İFTAR YEMEĞİ.....	80
D. MEHTER TAKIMI.....	82
E. DERNEK VE AİLE BİRLİĞİ.....	83
F. SOSYAL VE KÜLTÜREL FAALİYETLER.....	83
G. 8. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI.....	84

ALTINCI BÖLÜM
BURSA İMAM-HATİP LİSESİ DÖNEMİ
(26.10.1970 - 16.12.1976)

A. BURSA İMAM-HATİP LİSESİ.....	87
B. İKİ ANEKDOT.....	89
C. RAHMETLİ SEYFİ BEYİN ALINIŞI.....	90
D. İSMAİL HAKKI TEKKESİ.....	90
E. DİN EĞİTİMİ TOPLANTISI.....	91
F. 12 MART MUHTIRASI	93
G. ORTA KISIMLAR MESLEKİ HÜVİYETİNİ KAZANIYOR	93
H. AHLAK DERSİ KONUYOR.....	94
İ. ÖNEMLİ BİR TEKLİF	95
K. ANKARA'YA ÇAĞRILIYORUM.....	95
L. ASKERE AYRILIYORUM (15.10.1971 – 30.12.1972).....	96
M. KURALAR ÇEKİLİYOR.....	97
N. BURSA'YA İKİNCİ TAYİNİMİN HİKÂYESİ.....	98
O. ÖRNEK ANNE.....	99
P. GEZİ KAFİLELERİ	100
R. İLK UMRE ZİYARETİ	101
S. BURSA'DA YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜSÜ AÇILIYOR.....	102

YEDİNCİ BÖLÜM
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DÖNEMİ
(16.12.1976)

A. ANKARA'YA GELİYORUM	105
B. ASİSTANLIK İMTİHANLARI.....	105
C. YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜLERİNE PEDAGOJİK FORMASYON DERSLERİ KONUYOR	106

D. AHLAK DERSİ İLE İLGİLİ KOMİSYON	107
E. BİR ANEKDOT	107
F. İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜR YARDIMCILIĞINA ATANIYORUM.....	108
G. İLKÖĞRETİMDE AHLAK DERSİNİ OKUTACAK ÖĞRETMENLER	109
H. TERÖRE DAYALI NAKİLLER	111
İ. 12 EYLÜL 1980 SONRASI GELİŞMELER	111

SEKİZİNCİ BÖLÜM
BURSA İLAHİYAT FAKÜLTESİ DÖNEMİ
(08.03.1980)

A. BURSA İLAHİYAT FAKÜLTESİ	113
B. GENEL MÜDÜRLE GÖRÜŞME.....	113
C. TURGUT ÖZAL İLE GÖRÜŞME	115
D. SONRAKİ GELİŞMELER.....	116
E. İSPARTALI İBRAHİM PAŞA	117
F. BAŞARILI BİR YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMU.....	117
G. VEHBİ DİNÇERLER İLE GÖRÜŞME	118
H. GENEL MÜDÜRLÜK TEKLİFİ	119

DOKUZUNCU BÖLÜM
GENEL MÜDÜRLÜK DÖNEMİ
(15.05.1986 - 17.08.1993)

A. İLK TOPLANTI	121
B. BİR ÖZLEM	123
C. BİRLİK İÇİNDE OLMALIYIZ	123
Ç. ÇEVRE İLİŞKİLERİ	125
D. MÜFETTİŞLERLE TOPLANTI	125
E. İRTİCA TOPLANTILARI.....	126
F. HİZMETE ÖDÜL.....	129
G. FEN KOLU ÖNERİMİZ	131
Ğ. MESAJLAR.....	132
H. DİN ÖĞRETİMİ İHTİSAS KOMİSYONU	136
İ. DİN ÖĞRETİMİ DERGİSİ	138
İ. MESLEKİ SOSYAL VE KÜLTÜREL FAALİYETLER.....	139
J. BİR ANEKDOT	140
K. PARASIZ YATILILIK.....	141
L. YURTDIŞI BURSLARI	143

M. HAFİZ ÖĞRETMENLERE BİR DERECE VERİLMESİ	145
N. İMAM-HATİP LİSELERİ İÇİN 3 HAYATİ SORUN	146
O. İMAM-HATİP LİSESİ İSMİNİN ÖNEMİ.....	147
Ö. MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENLERİNE EK DERS GÖREVİ ÜCRETİ VERİLMESİ.....	148
P. MESLEK LİSESİ MEZUNLARININ HARP OKULLARINA ALINMASI MESELESİ	149
R. MİLLÎ EĞİTİM BAKANI AVNİ AKYOL DÖNEMİNDE ZORUNLU EĞİTİM ÇALIŞMALARI	152
S. BİR ANEKDOT	155
Ş. İMAM-HATİP LİSELERİNE YOĞUN TALEP	156
T. TÜRK CUMHURİYETLERİNDEN GELEN ÖĞRENCİLER.....	156
U. BİR ANEKDOT	158
Ü. ANLAMLI BİR GÖRÜŞME	159
V. BİR ANEKDOT	160
W. KALP KRİZİ.....	161
Y. GENEL MÜDÜRLÜKTEN AYRILIYORUM	163
Z. BİR ANEKDOT	163

ONUNCU BÖLÜM BAKANLIK MÜŞAVİRLİĞİ VE EMEKLİLİK

A. BAKANLIK MÜŞAVİRİ OLUYORUM	167
B. “8 YILLIK ZORUNLU EĞİTİME GERÇEKÇİ BAKIŞ” ADLI KİTABIM	168
C. EMEKLİ OLUYORUM.....	173
D. SİYASETE GİRİYORUM	174
E. AK PARTİ'DEN ADAY ADAYI OLUYORUM.....	176
F. AİLEMİZ	177
G. UNUTAMADIĞIM BİR SÖZ	178

ON BİRİNCİ BÖLÜM TÜRKİYE'DE ZORUNLU EĞİTİMİN TARİHİ GELİŞİMİ

A. 3. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI.....	181
B. 5. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI.....	181
C. KANUNİ DÜZENLEME.....	182
D. 7 ve 8. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRALARI.....	182
E. 9. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI.....	182

F. 10. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI	183
G. 12. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI	183
H. 15. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI	183
İ. KESİNTİSİZ ZORUNLU EĞİTİM KANUNU.....	184
K. 4+4+4 SİSTEMİ.....	185

ON İKİNCİ BÖLÜM

İMAM-HATİP LİSELERİNİN TARİHİ VE KRONOLOJİK GELİŞİMİ

A. 1923-1930 ARASI DÖNEM.....	187
B. 1930-1948 ARASI DÖNEM	188
C. İMAM-HATİP KURSLARININ AÇILMASI	189
D. 1950-1960 ARASI DÖNEM	190
E. 5. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI.....	192
F. TÜRKİYE EĞİTİM MİLLÎ KOMİSYONU.....	193
G. 1960-1970 ARASI DÖNEM.....	195
H. 7. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI ve DİN EĞİTİMİ	196
İ. DİN EĞİTİMİ PROBLEMLERİNİ İNCELEME KOMİSYONU	197
K. 8. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI VE DİN EĞİTİMİ İSTİŞARİ TOPLANTISI	199
L. 1970-1980 ARASI DÖNEM.....	201
M. İMAM-HATİP LİSESİ ORTA KISIMLARININ ORTAOKULA DÖNÜŞMESİ.....	202
N. MESLEKİ NİTELİK VE AHLAK DERSİ.....	202
O. BU DÖNEMDE AÇILAN İMAM-HATİP LİSELERİ.....	204
a. 1974-1975 öğretim yılında açılanlar:	204
b. 1975-1976 öğretim yılında açılanlar:	204
c. 1976-1977 öğretim yılında açılanlar:	206
d. 1977-1978 öğretim yılında açılanlar:	207
e. 1978-1979 öğretim yılında açılanlar:	208
f. 1979-1980 öğretim yılında açılanlar:.....	209
g. 1980-1981 öğretim yılında açılanlar:.....	209
P. 1980 SONRASI DÖNEM	210
R. 33 İMAM-HATİP LİSESİ MESELESİ	210
S. BU DÖNEMDE AÇILAN İMAM-HATİP LİSELERİ.....	211
T. 1990'DAN SONRA AÇILANLAR.....	212
SON SÖZ.....	215

SUNUM

Hani, “Tatlı söz yılanı deliğinden çıkarır.” derler ya; Dr. Halil Hayit böyle biri! Zekâsı bilgiyi, öfke bilmez tatlı sözleri ise insaf tanımaz muhaliflerini dahi doğruya yönlendiren cinsten.

En âlâsı da,

Herkese kalbini açması ve peşin retsiz kabullülüğü yanında, toplumsal hayata olabildiğince ÖZGÜR takılması...

Anı yazılarını oldukça sıkıcı bulur, çok kere okumam ben. Fakat Halil Bey’in hatıraları gerçekten başka... Mutlaka öğrenilmesi gerek...

İkbal desteği olmayan, yeterince gariban konumundaki bir köylü çocuğunun tek başına tüm engelleri aşıp başarının zirvesine çıkışı var orada.

İnancın, azmin ve gayretin her türlü zorluğu nasıl yerle bir ettiğini görüyoruz bu kitapta.

En önemlisi,

Millî eğitim dünyasındaki uzmanlara yol gösterecek bireysel kuramını ve DİN öğreniminin nasıl olması gerektiğini, deneysel verilerle koymuş anılarına...

Kısacası,

Hem kişisel yükselişi uman şahısların ve hem de maarif dünyamızda mutlak aydınlığı getirecek IŞIK arayıcılarının yararlanacağı yeterince DONE var onun hatıralarında. Dikkatle okuyup herkesin İBRET almasını dilerim.

Hasan Basri Bilgin

ÖNSÖZ

Hayatımı ve hatıralarımı yayımlamayı hiç düşünmemiştim. Değerli dostum Sayın Hamdi Mert'in teşvikleri beni gayretlendirdi. Kendisine gönülden teşekkür ediyorum.

Günümüzde hayatını ve hatıralarını yazarların sayısı hayli arttı. Daha da çoğalmasını ve teşvik edilmesini diliyorum. Zira her hatıradan pek çok hisse ve örnek almak ve yararlanmak mümkündür. Ancak hatıraların duygusal yönü, gereğinden fazla abartılmamalı, hikâyeye kısımları imkânlar ölçüsünde özetlenerek ve objektif olarak verilmeye çalışılmalıdır. Özellikle kişi ve kurumlarla ilgili kısımlar işlenirken dikkatli bir üslup kullanılmalı, kul hakkına yol açabilecek rencide edici, karalayıcı ve küçük düşürücü ifade ve üsluptan kaçınılmalıdır. Zira kişilerin yaşadıkları hayatın çeşitli dönemlerinde olumlu-olumsuz olaylar ve mücadele örnekleri bulunabilir. Bu olaylar yaşanırken taraf olanlarda oranı farklı da olsa vebal olabilir. Bu tür olaylar anlatılırken çoğu zaman objektif kalmak kolay olmaz. Kişi kendi payına düşen hataları görmezden gelebilir. Kendisini haklı çıkaracak yorumlar yapabilir. Gerçekçi olmayan duygusal tavırlar sergileyebilir. Böyle durumlarda ifade, üslup ve yorumlarda objektif olunmalı ve vicdan devreye girmelidir.

Öte yandan geçmişte yaşanan ve tanık olunan olaylar, bugünün ortam ve şartlarına göre yorumlanıp değerlendirilmemelidir. Zira her olayın cereyan ettiği zaman, mekân ve ortam çok önemlidir. Dolayısıyla o olayın oluş anındaki

nedenleri, farklı faktörleri ve oluş tarzı iyi incelenmeli, ortaya konan deliller, gerçekçi ve sağlam olmalıdır. Bu usul uygulanmadığı içindir ki tarihte pek çok kişi masum iken mağdur duruma düşürülmüş ve kötülenmiştir. Çünkü hissi, taraflı kişi ve kaynaklardan alınan bilgi ve belgeler, gerçeği yansıtmadığı gibi haksız yorumlara da yol açabilmektedir. Nitekim aynı dönemde, aynı olayı aktaran pek çok tarihî kaynak, çelişkili yorumlarla kafaları karıştırmakta, gereksiz mücadele ve düşmanlıklara neden olabilmektedir.

Günümüzde çok konuşmaktan ziyade çalışmak ve örnek davranışlar sergilemek çok daha etkili olmaktadır. Aslında bu, her dönemde geçerli bir kuraldır. Atalarımız bu kuralı “Konuşmakla peynir gemisi yürümez.” sözüyle perçinlemişlerdir. Bir mümin, bir müslüman için maddi ve manevi derterin dermanı etkili şu iki ilaçtır: Kur’an ve sünnet. Bu etkili ilaçları önce kendimiz kullanıp değerlendirmeliyiz ki olumlu etkileri görüldükçe başkaları da rağbet edebilsin.

Dava, İslam ve insanlık davası olduğuna göre bu davranın gereklerini önce kendimiz yaşamalı, başkalarına da yaşayarak anlatabilmeliyiz. Çocuklarımıza, gençlerimize ve çevremize İslamiyeti anlatmanın en güzel yolu “hâl ile tebliğ”dir. Yani dayatmadan, incitmeden, itmeden, korkutup soğutmadan en güzel methodla, yaklaşımla, yaparak ve yaşayarak tebliğdir. Anneler, babalar ve eğitimciler çocuklara bu usulle yaklaşabilirlerse o zaman etkili ve yararlı olabilirler. Zira yapmadığımız ve yaşayamadığımız bir şeyi onlara benimsetmek oldukça zordur. Bir bilginin şu sözü çok anlamlıdır:

“Ne olduğun kulağında öyle çınlıyor ki ne dediğini duyamıyorum.” Melek gibi konuşup şeytan gibi yaşamamanın olumlu bir etkisi olamaz. İslamiyeti anlatıp benimsetebilmek için önce çocuklarımızı, gençlerimizi gerçek anlamda

sevebilmeliyiz. Onlar da bizi sevebilmelidir. Ama çocuk, anne ve babasında, hocasında ve çevresinde haramla helali iç içe görürse kafası karışır. Güvenini kaybeder ve boşluğa düşer. Riskli hayat yolculuğunda yalnız ve yardımsız kalabilir.

Bir İslam bilgini Avrupa ve Amerika'yı gezip gördükten sonra döndüğünde öğrencileri ona: "Üstad! Gezi intibalarını anlatır mısınız?" derler. Cevap kısa ve özdür: "İşleri bizim dinimiz gibi, dinleri de bizim işimiz gibi." Başka bir bilgin de şöyle diyor: "Şayet biz İslam'ı Avrupa'ya tanıtmak istiyorsak önce bizim İslam'ı gereği gibi yaşayamadığımızı ve İslam'ın bizim yaşayışımızdan farklı olduğunu anlatabilmeliyiz ki onlar İslam'ı bizzat araştırıp İslam'a olumlu yaklaşabilsinler. Bizim yaşayışımıza bakarak İslam'ı yorumlayıp değerlendirecek olurlarsa olumlu yaklaşımları mümkün olmayabilir."

Meslektaşlarımız bu gerçekleri iyi anlamalı, dikkatli uygulamalı, aksi takdirde büyük vebali olduğunun farkına varmalıdır.

Gençlik yıllarım dahil, mesleki görevlerim esnasında iyi niyetli ve hasbi davranmaya gayret ettim. Allah rızasını hep ön planda tutmaya çalıştım. Bilerek kimseyi incittiğimi hatırlamıyorum. Yetki sahibi olduğum dönemlerde, kul hakkına riayette hep hassas oldum. Muhatap olduğum kişileri dinlemeden ve araştırmadan kesin karar vermedim. Tetkik, teşhis, tedbir, tatbik ve tahakkuk metodunu uyguladım. Makamıma her gelenin oradan memnun ayrıldığını tahmin ediyorum. Zira her gelen hakkını alıyor, haklı olmadığı konularda da uygun üslup ve açıklamalarla ikna oluyordu. Maksatlı gelenlerin bile çoğu zaman kanaat değiştirip memnun ayrıldıklarını biliyorum. Ancak şahsen iyi tanımadıkları hâlde sadece dedikodulara itibar edenlerle iyi tanıdıkları hâlde ön yargılarıyla, hizipçilik ve çekememezlik duygularına mağlup olanları, bu değerlendirmenin dışında tutuyorum.

Meslek hayatım boyunca siyasi, şahsi ve nefsi mülahazaların üstünde ve dışında kalmayı tercih ettim. Mesleğe hizmeti, insan ve ülke sevgisini her şeyin üstünde tuttum. Siyasi kişi, kurum ve kuruluşlara karşı hep aynı mesafede durdum. Ama sandığa gittiğim zaman vatandaşlık görevimi bilinçle yaptım. Bu duruşum, siyasetle yakından irtibatlı olan bazı meslektaşlarımızca çoğu zaman yadırganmış olabilir. Zira meslek hizmeti esnasında siyasetle meşgul olunmaması, asli görevin ihmal edilerek tali dereceye düşürülmemesi gerektiğine inanıyordum. Elbette ki siyaset, etkili bir hizmet aracıdır. Siyasi kuruluşlar da demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu anlamda onlara saygılı olmak gerektiğini hep düşündüm. Ama hizmetle siyasetin birbiriyle karıştırılmaması gerektiği, siyasetle uğraşmak isteyenlerin meslekten ayrılarak ya da emeklilikten sonra bu isteklerini gerçekleştirmeleri icabettiği kanaatini taşıdım. Mensubiyeti ve düşüncesi ne olursa olsun, bütün meslektaşlarımı kucaklamayı ilke edindim. Yanlışları varsa uyardım. Ama mağduriyetlerini gücüm nisbetinde önledim.

Hep şuna inandım: Meslek camiası olarak ehil ve emin; ufuklu, usul bilen, üslubunu iyi ayarlayan, kendisi ve çevresiyle uyumlu; uzlaşmacı bir anlayışı benimseyen, bilgili, birikimli, becerikli, basiretli, birlik duygusu güçlü ve olgun insanlar olmak durumundayız. Sorumluluğumuzun ne derece büyük olduğunu fark etmek, daima örnek davranışlar sergilemek zorundayız. Geleceğimizi garanti altına almak için çocuklarımızı, gençlerimizi vatanına, milletine, dinine, devletine, kendisine ve çevresine hayırlı ve yararlı insanlar olarak yetiştirmek, onları Allah, Peygamber ve Kur'an sevgisiyle donatarak başarılı elemanlar olmalarını sağlamak görevindeyiz.

Ülkemizin gelişmesine, milletimizin huzur ve mutluluğuna olumlu katkılar sunmamız, iyilikte yardımlaşıp ya-

rışmamız, kötülüklerin önlenip yok edilmesinde, iyiliklerin yaygınlaşip yerleşmesinde, kardeşlik, birlik ve dirlik duygularının güçlenmesinde etkili bir rol üstlenmemiz gerektiğine inanıyorum. Aynı vatan toprakları üzerinde doğup büyüyen, bu toprakların suyundan, havasından ve çeşitli nimetlerinden yararlanan insanların etle tırnak gibi birlik ve bütünlük içinde yaşayıp mutlu olmalarına yardımcı olmak görevinde olduğumuzu unutmamalıyız. Her ortam ve durumda sevgi, saygı ve hoşgörünün hâkim olduğu yardımlaşma ve dayanışma duygularının geliştiği bir anlayış içinde davranmamız gerektiğini hatırdan çıkarmamalıyız. İhtilaf üreten değil, ihtilafları halledip barışı getirecek tutum ve davranışları öne geçirmeliyiz. Zira biz, kötülüğü bile iyilikle önlemenin inanç ve geleneğine sahip bir milletiz.

İslam âleminin içinde bulunduğu dağınıklık ve perişanlıktan kurtulması, gaflet uykusundan uyanması, İslam'a, Kur'an'a ve geçmişine layık topluluklar hâline gelmesi, ülkemizin, insanlarımızın ve bütün insanlığın her türlü zulümden, felaket ve musibetten, fitne, fesat ve haset hastalığından kurtarılıp gerçek huzura kavuşması konusunda birey ve camia olarak üzerimize düşen görevi yapma şuuruna sahip olmalıyız. Din, dil, devlet, millet, vatan ve bayrak gibi vazgeçilmez değerlerimize saygıda kusur etmemeliyiz.

Eğitim alanında toplumla barışık sistemler geliştirip uygulayabilmeliyiz. Bilindiği üzere insan doğarken, üç temel boşluk ve ihtiyaçla doğar. Beyindeki zihni boşluğu, akıl ve ilimle doldurmalıyız. Kalpteki manevi boşluğu, sevgi, saygı, hoşgörü ve inançla doldurabilmeliyiz. Midedeki maddi boşluğu da meşru kazançlarla ve helal rızıklarla doldurmalıyız. Şayet bu üç temel boşluk, bu şekilde doldurulabilirse, bu üç temel ihtiyaç bu şekilde karşılanabilirse, işte o zaman iyi insan, iyi vatandaş yetiştirmek mümkün olabilir.